

М. Г. ШУЛЬГА

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного
права Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого,
Харків

МИТНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ І МІЖНАРОДНІ МИТНІ СТАНДАРТИ

Стаття присвячена дослідженню системи митного правового регулювання в Україні в умовах дії третього за часів незалежності Митного кодексу та встановлення рівня відповідності митного законодавства міжнародним митним стандартам, які мають для України обов'язковий характер.

Ключові слова: митна політика, митне регулювання, міжнародні стандарти, переміщення товарів і транспортних засобів, митні режими, митне законодавство, міжнародні договори.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення все більшої актуальності набуває права адаптація митного законодавства до положень міжнародних митних стандартів. Тривалий час чинні на території України окремі міжнародні митні конвенції (угоди) мали відношення до конкретних митно-правових інститутів, але не стосувалися засад митного законодавства, не вимагали перегляду всієї нормативної правової бази щодо її відповідності положенням міжнародних митних та інших угод. Виходячи зі свого сувереніту кожна держава сама встановлює дозволи, обмеження, заборони щодо товарів, регулюючи тим самим їх ввезення до країни, вивезення або транзит. Приймаються такі рішення відповідно до основних принципів зовнішньоторговельної політики, яка є складником державної митної політики у сфері митної справи. Через систему встановленого порядку переміщення товарів через митний кордон України, механізми тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, участь у митних союзах, зонах вільної торгівлі та

міжнародних договорах (конвенціях) з митних питань держава встановлює той чи інший митний режим. При цьому держава не може не зважати на загальновизнані принципи й норми міжнародного права у митній сфері. Виходячи із принципу недискримінації у міжнародних економічних відносинах та міжнародній торгівлі, кожна держава має право розраховувати на надання їй від інших держав тих умов, які були б, принаймні, рівними для всіх. Прийняття правових норм у митній сфері, які регулюють порядок переміщення товарів через кордон цієї держави, валюти, транспортних засобів, їх митне оформлення, стягування мита, проведення митного контролю відбувається у наш час, як правило, з урахуванням міжнародних стандартів у цій галузі. Всі ці взаємопов'язані норми створюють митний режим, який визначає статус товарів і транспортних засобів для митних цілей. Відносини, пов'язані з транс-континентальним переміщенням, регулюються нормами національного й міжнародного права — які доповнюють один одного залежно від характеру відносин і предмета регулювання. У них проявляються різноманітні сторони діяльності держави в галузі зовнішньоекономічних зв'язків, формуються міжнародно-правові позиції.

У зв'язку з наведеним та враховуючи, що вже пройшов певний час після прийняття третього за часів незалежності Митного кодексу України, існує необхідність осмислення теоретичних положень щодо визначення того чи іншого виду митного регулювання з урахуванням загальновизнаних принципів і норм міжнародного права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання встановлення того чи іншого виду митного регулювання з урахуванням загальновизнаних принципів й норм міжнародного права привертають увагу вчених у галузі права й економіки. Ними займалися К. К. Сандровський, К. Г. Борисов, Б. М. Габричидзе, А. В. Шейко, В. Ф. Опришко, О. М. Козирін, О. П. Гребельник, Б. А. Кормич, Р. А. Петров, А. О. Вакуленко та ін.

Огляд наукових праць приводить до висновку, що попри явну актуальність ці питання залишаються малодослідженими та дискусійними в юридичній науці взагалі та в митному праві зокрема. Позитивне сприйняття Україною міжнародно-правової доктрини у сфері митної справи зумовило утвердження нових підходів, деякі знайшли своє відображення в Митному кодексі 2012 р. [1]. Проте впровадження міжнародних стандартів у митній галузі потребує подальшого ґрунтовного наукового дослідження та відповідного митно-правового регулювання.

Формулювання цілей. Мета статті полягає в аналізі нормативно-правових актів та наукової літератури щодо регулювання транскордонного переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення з урахуванням міжнародних стандартів у цій галузі. Відповідно до означеної мети вирішу-

ються такі завдання: аналіз нормативно-правових актів, які встановлюють порядок переміщення товарів і транспортних засобів відповідно до визначених митних режимів, їх оформлення, здійснення митного контролю та їх відповідність міжнародним нормам та стандартам; надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства та його спрямованості на гармонізацію й уніфікацію із загальновизнаними міжнародними нормами.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до чинного законодавства державну митну справу становлять: порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення державного контролю харчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності митних органів тощо. Декларування товарів, методи визначення митної вартості, класифікація та кодування товарів, ведення митної статистики здійснюється з додержанням загальновизнаних у світі норм і стандартів [1, ст. 7].

Розвиваючи національне митне законодавство у напрямі гармонізації та уніфікації із загальноприйнятими у міжнародній практиці нормами і стандартами, тобто з чинним міжнародним правом Україна є учасником основних багатосторонніх договорів з митних питань. Тривалий час чинні на території України окремі міжнародні конвенції (угоди) мали пряме відношення до конкретних митно-правових інститутів, але не вимагали перегляду національної нормативної правової бази, оскільки не стосувалися засад митного законодавства. Як правило, їх застосування здійснювалось на базі відомчої нормотворчості. Перший Митний кодекс України, прийнятий 12 грудня 1991 р., одним із принципів митного регулювання визначив, що воно здійснюється відповідно до законів України і міжнародних договорів. Україна може вступити в митні союзи з іншими державами, брати участь у діяльності міжнародних організацій з питань митної справи [2, ст. 2]. Навіть не беручи участі в деяких міжнародних договорах з митних питань, Україна насправді їх дотримувалась і дотримується. Без офіційно оформленого приєднання Україна з 1 січня 1991 р. виконувала вимоги Конвенції 1983 р. про Гармонізовану систему опису і кодування товарів (ГС) при заповненні вантажної митної декларації (ВМД). На підставі бланку, прийнятого як уніфікований документ, розпорядник вантажу заявляє про намір та цілі його переміщення через митний кордон, повідомляє усі відомості про товар чи транспортний засіб. Митний орган на підставі цього документа проводить контроль і оформлення, перевіряє на-

рахування митних платежів, використовує з метою ведення митної статистики. Гармонізована система опису та кодування товарів, яка є додатком до однойменної Конвенції 1983 р., становить багатоцільову товарну номенклатуру, що використовується у більшості країн світу. На базі ГС розраховується митний тариф. За допомогою шестизначного коду ГС надає можливість різним країнам уніфікувати структуру своїх митних тарифів таким чином, що перша пара цифр означає групу товару, друга — тарифну позицію, третя — субпозицію стосовно одного й того ж товару, його виду. Кожна країна може відобразити свою специфіку в тарифах шляхом подальшої деталізації. Код товару вноситься до відповідної графи Вантажної митної декларації.

Конвенція про Гармонізовану систему була розроблена Всесвітньою митною організацією з метою сприяння міжнародній торгівлі шляхом спрощення збору, аналізу та зіставлення даних статистики, особливо статистичних даних щодо зовнішньої торгівлі. Виконання положень Конвенції ГС дозволяє забезпечити: одноманітність уніфікованої класифікації товарів, контроль за проходженням товарів, моніторинг цін, контроль квот, транспортну статистику, проведення різних досліджень та аналізу в галузі зовнішньоекономічної діяльності. Більш ніж 98% товарів, які обертаються у міжнародній торгівлі, описано в термінах ГС. Україна підписала Конвенцію про ГС у 2002 р. (Конвенція набрала чинності у 2004 р.). Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 р. № 1354 (зі змінами та доповненнями) в Україні класифікація товарів (Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності — УКТ ЗЕД) стала здійснюватися за товарною номенклатурою Митного тарифу України, який було затверджено Законом України «Про Митний тариф України» від 5 квітня 2001 р. [3; 4]. В УКТ ЗЕД кожен товар було систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменуванням, та їхні цифрові коди уніфіковано з ГС. Кожен товар отримав свій десятизначний код.

Для Митного кодексу України 2002 р. неофіційним орієнтиром стала Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (переглянута у 1999 р.). Її неофіційна назва — Кіотська конвенція, до якої Україна приєдналася 15 лютого 2011 р. [5]. Кіотська конвенція набула чинності у 1974 р. та стала інструментом допомоги у глобальному розвитку митних процедур. Значне збільшення міжнародного товарообігу, поява нових інформаційних технологій та висококонкурентного міжнародного бізнес-середовища стали підставою для перегляду та оновлення Кіотської конвенції Всесвітньою митною організацією. Рада ВМО прийняла переглянуту Кіотську конвенцію у червні 1999 р. як стратегію сучасних і ефективних митних процедур у XXI ст. Головним принципом цього документа стало зобов'язання митних адміністрацій забезпечити прозорість та передбачуваність усім учасникам

зовнішньоекономічної торгівлі. Митні організації зобов'язалися використовувати технології управління ризиками, співпрацювати з іншими відповідними органами й торговельними спільнотами та запроваджувати відповідні міжнародні стандарти. В оновленій Кіотській конвенції деталізовано застосування простих та ефективних процедур для забезпечення максимального рівня міжнародного потоку пасажирів та товарів. Загальний додаток до Конвенції надав можливість митним адміністраціям запровадити такі принципи: стандартні, спрощені процедури; постійний розвиток та вдосконалення технологій митного контролю; максимальне використання інформаційних технологій; партнерський підхід між митницею та торговельними колами. Ключовими елементами стало максимальне використання автоматизованих систем; технологій управління ризиками; використання електронних платіжних систем; запровадження системи апеляції в митній справі; оприлюднення інформації щодо вимог митних адміністрацій та ін.

Положення Кіотської конвенції не перешкоджають можливості встановлення заборон та обмежень до товарів, які підлягають митному контролю на національному рівні, та пропонує можливість широкого вибору виникнення зобов'язань щодо мит і податків.

У Генеральному додатку до Конвенції розглядаються питання митного оформлення, митні формальності, мито, податки, порядок їх обчислення і справляння, відстрочка сплати, повернення платежів, гарантії, митний контроль, застосування інформаційних технологій, питання відносин між митними органами і третіми особами, інформування, рішення та приписи митної служби, порядок оскарження рішень митних органів тощо.

Стандарти та рекомендована практика Кіотської конвенції у Митному кодексі 2002 р. не знайшли відповідного відображення, проте були створені більш сприятливі умови здійснення митних операцій порівняно з тими, які були раніше. Отримало розвиток співробітництво митних органів з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, змінились методи роботи; оптимізувався порядок оформлення декларацій; регламентувалась взаємодія митних органів з третіми особами (митними перевізниками, митними брокерами); подальший розвиток отримало впровадження інформаційних технологій тощо.

Із приєднанням до Кіотської конвенції Україна отримала зобов'язання на національному рівні регулювання. Датою набрання чинності для України стало 15 вересня 2011 р. [5]. Цей документ вимагає від України відповідності національного митного законодавства стандартам Генерального додатка.

Під національним законодавством згідно з Кіотською конвенцією (п. «д» ст. 1 гл. 1) розуміються: а) законодавчі, нормативно-правові та інші акти компетентного органу Договірної Сторони, що застосовуються на всій території відповідної Договірної Сторони, або б) чинні договори, щодо яких ця Сторо-

на прийняла зобов'язання. Таким чином, положення міжнародних договорів (угод) у сфері митного регулювання, що підлягають спеціальній трансформації в національному законодавстві, стають міжнародними стандартами. Вся діяльність з митного регулювання на національному рівні повинна враховувати Стандарти, Перехідні стандарти, Загальний додаток до Кіотської конвенції та Рекомендації з їх практичного застосування. Змістом митного законодавства Україна зобов'язана підтверджувати дотримання принципів та виконання зобов'язань, передбачених Конвенцією.

Одним із пріоритетних напрямів при створенні третього Митного кодексу України стала реалізація основних принципів і положень Кіотської конвенції [1]. Сформульовані в ній положення в тій чи іншій мірі вже були трансформовані у другому Митному кодексі 2002 р. [7], і цей процес було продовжено.

Так, основні проблеми, пов'язані з правилами походження товарів були урегульовані в Кіотській конвенції в додатках: про правила походження товарів; документальне підтвердження походження товарів та контроль за документами, які підтверджують походження товарів.

У Конвенції встановлено три критерії для визначення країни походження: 1) критерій переробки передбачає таку переробку імпортованого товару на території цієї країни, яка змінює його положення у товарній класифікації; 2) критерій відсоткового змісту встановлює граничну частку іноземних матеріалів і компонентів (доданої вартості) в кінцевій вартості готового товару; 3) встановлення переліку товарів, щодо яких країною походження буде вважатися та держава, у якій товар повністю виготовлено. Все це знайшло відображення у Митному кодексі України 2002 р. (розд. XII «Країна походження товару» [7]) й було деталізовано у Митному кодексі України 2012 р. (розд. II «Країна походження товару» [1]). Перелік товарів, виготовлених у тій країні, відображає загальноновизнані міжнародні стандарти (стандартне правило 2, що міститься у гл. 1 Спеціального додатку до Кіотської конвенції).

Однією з найбільш важливих новел Митного кодексу України 2012 р. стала система управління ризиками [1, ст. 361–363]. Визначено, що управління ризиками — це робота митних органів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів [1, ст. 361]. При цьому під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог митного законодавства. Встановлено об'єкти аналізу ризику: 1) характеристики товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України; 2) характер зовнішньоекономічної операції; 3) характеристика суб'єктів, що беруть участь у зовнішньоекономічній операції [1, ст. 362]. Митні органи України: виявляють, аналізують та оцінюють ризики; формують інформаційні бази даних системи управління ризиками; розробляють і реалі-

зують практичні заходи з управління ризиками; аналізують та корегують вжиті заходи.

Положення Митного кодексу України відповідають нормам Кіотської конвенції. Так, у розд. 6 «Митний контроль» Загального додатку до неї встановлено такі правила:

а) при застосуванні митного контролю використовується система управління ризиками (стандартне правило 6.3);

б) митна служба застосовує метод аналізу ризиків для визначення осіб та товарів, у тому числі транспортних засобів, що підлягають перевірці, та ступеня такої перевірки (стандартне правило 6.4);

в) для підтримки системи управління ризиками, митна служба приймає стратегію, яка базується на системі засобів оцінки імовірності недотримання законодавства (стандартне правило 6.5).

Ефективність такої діяльності багато в чому залежить від співробітництва митних органів України з відповідними органами іноземних держав. Нормативно-правову базу такого співробітництва складають численні угоди, укладені на міжурядовому й міжвідомчому рівні [6].

Стандарти Кіотської конвенції трансформовано і в розд. V Митного кодексу 2012 р. [1]. Слід зазначити, що регламентація деяких митних режимів міститься у низці міжнародних угод і конвенцій. Згідно зі ст. V Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) при транзиті товарів не повинна робитися жодна різниця, основана на прапорі суден, місця походження, відправлення, в'їзду, виїзду чи призначення або на будь-яких обставинах, що стосуються власності на товари, судна чи інші транспортні засоби. Транзитним перевезенням вважається такий рух товарів (включаючи багаж), також суден та інших транспортних засобів через територію країни, коли проходження через таку територію, з перевантаженням, складуванням, дробленням чи зміною виду транспорту або без таких операцій, є лише частиною повного шляху, який починається і завершується за межами кордонів сторони, через територію якої проходить рух.

Регламентує транзитні переміщення товарів територією держави й Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП. Правонаступництво України оформлено згідно із Законом України «Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП 1975 р.)» від 15 липня 1994 р. Конвенція МДП набрала чинності для України після оформлення правонаступництва — з 11 жовтня 1994 р. [8]. У ч. 5 ст. 94 Митного кодексу України 2012 р. зазначено, що у випадках, передбачених міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону, для декларування у митний режим транзиту товарів, транспортних засобів комерційного призначення викорис-

товуються документи, передбачені такими договорами. Особливого впливу міжнародних договорів (угод) у цьому Митному кодексі отримало регулювання митних режимів реімпорту та реекспорту, зокрема щодо умов поміщення товарів в ці режими та окремих положень щодо їх застосування [1, статті 78, 79, 86, 87].

У визначенні митного режиму «тимчасового ввезення» трансформовано положення Конвенції про тимчасове ввезення (неофіційна назва — Стамбульська конвенція 1990 р.). Вона набрала чинності для України з 22 вересня 2004 р. згідно із Законом України від 24 березня 2004 р. «Про приєднання України до Конвенції про тимчасове ввезення» [9]. У гл. 18 Митного кодексу України «Тимчасове ввезення» є пряме посилання на Стамбульську конвенцію [1, статті 105, 106]. Україна зобов'язалася повідомляти Депозитарію Конвенції про тимчасове ввезення про перелік товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами (перелік встановлює Кабінет Міністрів України).

У Кіотській конвенції питанням спрощення й уніфікації правил застосування режиму тимчасового ввезення присвячено спеціальний додаток, у якому відзначено економічне значення режиму, його роль у розвитку наукових, культурних, гуманітарних зв'язків, а також містяться правові приписи, які забезпечують однакове застосування режиму в країнах-учасниках.

Вимозі Стамбульської конвенції про тимчасове ввезення (ст. 6) про можливість ідентифікації товарів після припинення дії режиму тимчасового ввезення відповідають норми ст. 104 Митного кодексу України. У розд. I Спеціального додатку G до Кіотської конвенції встановлено, що тимчасове ввезення товарів допускається за умови, що митна служба переконується в тому, що вона зможе ідентифікувати ці товари на момент завершення тимчасового ввезення (стандартне правило 11). Для ідентифікації тимчасово ввезених товарів митна служба повинна вживати власних заходів з ідентифікації товарів тільки у тих випадках, коли комерційні способи ідентифікації є не достатніми (стандартне правило 12).

Для поміщення товарів під митний режим тимчасового ввезення особа, яка переміщує їх через митний кордон, повинна отримати дозвіл митного органу (стандартне правило 2 Спеціального додатка G до Кіотської конвенції; ст. 16 Стамбульської конвенції). Застосовуватись цей режим може і до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим, який передбачає їх перебування під митним контролем. Ця норма ст. 104 Митного кодексу України відповідає стандартному правилу 4 розд. I Спеціального додатка G до Кіотської конвенції.

У межах режиму «Переробка на митній території» [1, статті 147–161] трансформовано положення розд. I Спеціального додатка F до Кіотської конвенції — переробка на митній території визначена як митний режим, відповідно до якого певні товари можуть бути ввезені на митну територію з умовним звільненням від ввізних мита та податків, виходячи з того, що такі товари призначені для виробництва, переробки або ремонту та наступного вивозу. У режимі реекспорту передбачено можливість вивезення за межі митної території України товарів, які були поміщені у митний режим переробки на митній території за умов, що вони вивозяться у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, або у вигляді продуктів їх переробки [1, ст. 86].

Стосовно митного режиму «Переробка за межами митної території України» [1, статті 162–174] у чинному Митному кодексі України не знайшли відображення рекомендації Всесвітньої митної організації до рекомендованого правила 6 розд. 2 Спеціального додатка F до Кіотської конвенції. У ньому допускаються випадки, коли норма виходу продукції переробки встановлюється не в момент отримання дозволу на переробку товарів поза митною територією, а в момент оформлення ввезених продуктів переробки. Митний кодекс України вимагає, щоб дані про обов'язковий обсяг виходу продуктів переробки зазначався в договорі (контракті) на переробку або в окремому документі, що подаються митному органу для отримання дозволу на застосування цього режиму.

Практично всі розділи нині чинного Митного кодексу містять положення міжнародних договорів. Разом з тим слід відмітити, що митна справа достатньо багатогранна й не всі угоди потребують відображення у національному законодавстві України. Це стосується, наприклад, двосторонніх угод про взаємну адміністративну допомогу в митних справах (з Урядом Королівства Бельгія); про співробітництво з прикордонних і митних питань (з урядами Республіки Білорусь, Грецької Республіки, Республіки Вірменія, Держави Ізраїль, Китайської Народної Республіки, Республіки Македонія та іншими державами); з питань митного оформлення та визнання митних документів (Республіка Грузія, Литовська Республіка, Республіка Молдова, Польща та іншими державами) [6].

Не містять стандартних правил обов'язкові для національної митної нормотворчості й інші міжнародні акти. Це, наприклад, рамкові стандарти безпеки й полегшення світової торгівлі Всесвітньої митної організації. Вони містять набір вимог до митних адміністрацій та учасникам зовнішньоекономічної діяльності. Спрямовані ці вимоги на ефективну та одноманітну реалізацію положень митного законодавства з метою прискорення проходження

митниці й забезпечення належної безпеки міжнародного товарообігу (попереднє декларування, взаємодія митних адміністрацій та їх співробітництво з учасниками зовнішньоекономічних відносин). До них належать й міжнародні договори щодо особливостей здійснення митних процедур, якщо вони не змінюють їх, а лише передбачають альтернативні варіанти вирішення митного декларування товарів та транспортних засобів із застосуванням окремих форм митних документів.

Висновки. Україна, як самостійний суб'єкт міжнародного права, застосовує положення окремих багатосторонніх міжнародних договорів. Діяльність із приєднання до них в галузі митної справи значно активізувалася із вступом до ВМО та СОТ. Це призвело до оновлення митного законодавства. У нині чинному митному законодавстві трансформовано положення цілої низки міжнародних договорів (угод), що виступають міжнародними стандартами у сфері митного регулювання. При цьому не всі міжнародні угоди вимагають від України відповідності національного законодавства міжнародним нормам. Важливо розібратися, наскільки чинне законодавство у сфері митного регулювання відповідає пред'явленим міжнародним вимогам. Які існують проблеми та який обсяг роботи необхідно буде провести для досягнення необхідного результату.

Одночасно слід піддати аналізу всі міжнародні акти, що застосовуються в Україні, на предмет виявлення усіх митних стандартів, що підлягають обліку в сучасній митній нормотворчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Митний кодекс України : від 13 берез. 2012 р. // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 32. – Ст. 1175.
2. Митний кодекс України : від 12 грудня 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 16. – Ст. 203.
3. Про Українську класифікацію товарів зовнішньоекономічної діяльності : постанова Каб. Міністрів України від 31.08.1998 р. № 1354 // Офіц. вісн. України. – 1998. – 17 верес. (№ 35).
4. Про Митний тариф України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2371 // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 24. – Ст. 125.
5. Про внесення змін до Закону України «Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур» : Закон України від 15.02.2011 р. № 3018 // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 35. – Ст. 347.
6. Двосторонні угоди України про співробітництво в митній галузі [Електронний ресурс] : Професійна юридична система «МЕГА-НаУ». – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/?uid=1042.1.362&title>.
7. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. // Відом. Верхов. Ради України. – № 38–39. – Ст. 288.

8. Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 року) : Закон України від 15.07.1994 р. № 117 // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 33. – Ст. 307.
9. Про приєднання України до Конвенції про тимчасове ввезення : Закон України від 24.03.2004 р. № 1661 // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 371.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2014.

М. Г. ШУЛЬГА

кандидат юридических наук, доцент, професор кафедри административного права Національного юридического університета імені Ярослава Мудрого, Харків

ТАМОЖЕННЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УКРАЇНИ И МЕЖДУНАРОДНЫЕ ТАМОЖЕННЫЕ СТАНДАРТЫ

Стаття посвящена дослідженню системи таможенного правового регулювання в Україні в умовах діяння третього со времени незалежності Таможенного кодекса и установлення рівня відповідності таможенного законодавства міжнародним таможеним стандартам, яким для України обов'язковий характер.

Ключевые слова: таможенна політика, таможенне регулювання, міжнародні стандарти, переміщення товарів и транспортних засобів, таможенні режими, таможенне законодавство, міжнародні договори.

M. G. SHULGA

Candidate of Law, Associate Professor, Professor of Department of Administrative Law, Yaroslav the Wise National Law University, Kharkiv

THE CUSTOMS LEGISLATION OF UKRAINE AND INTERNATIONAL CUSTOMS STANDARDS

Problem setting. In today's conditions are more urgent legal adaptation of customs legislation with the international customs standards. For a long time in the territory of Ukraine separate international customs conventions (agreements) were related to specific customs and legal institutions, but did not address the principles of customs legislation did not require revision of the entire regulatory framework for its compliance with the provisions of the customs and other international agreements. Based on his sovereign that each state establishes itself permits, restrictions, prohibitions in respect of goods, thereby regulating their importation into the country of exportation or transit. Adopt the decision according to the principles of foreign policy, which is part of the state customs policy in customs. Through the system established by order of goods across the customs

border of Ukraine, the mechanisms of tariff and non-tariff regulation of foreign economic activity, participation in customs unions, free trade zones and international agreements (conventions) on customs issues state establishes a particular customs procedure. The state can not take into account the generally recognized principles and norms of international law in the customs area. Based on the principle of non-discrimination in international economic relations and international trade, each country can count on to give it to other states the conditions that would be at least equal to all. Adoption law in the field of customs governing the movement of goods across the border of the state, currency, vehicles, customs clearance, collection fees, customs control is nowadays usually based on international standards in this area. All these interrelated rules create custom mode, determining the status of goods and vehicles for customs purposes. Relations associated with transcontinental movement governed by national and international law — complement each other depending on the nature of the relationship and the subject of regulation. They manifest various aspects of the state in the field of foreign economic relations, emerging international legal position.

In connection with the above, and given that some time has passed since the adoption of the third since independence Customs Code of Ukraine, there is a need to understand the theoretical propositions to define a particular type of customs regulations, taking into account the generally recognized principles and norms of international law.

Recent research and publications analysis. The issue of establishing a particular type of customs regulations, taking into account the generally recognized principles and norms of international law attracted the attention of scholars in law and economics. They engaged Sandrovskyy K. K., Borisov C. G., Habrychdye B. M., Sheiko A. V., Opryshko V. F., Kozyrin O. M., Grebelnyk O. P., Kormich B. A., Petrov G. A., Vakulenko A. O. et al.

Review of scientific papers leads to the conclusion that despite the obvious relevance of these questions remain scarcely explored and disputed in legal science in general and in the customs law in particular. Positive perception of Ukraine international legal doctrine in the field of customs approval led to new approaches, some reflected in the Customs Code of 2012. [1] .About implementation of international standards in the field of customs requires further thorough research and proper customs and regulations.

Paper objective. Aim of this paper is to analyze legal acts and scientific literature on the regulation of cross-border movement of goods and means of transport for commercial use in accordance with international standards in this area. In accordance with the designated purpose of the following objectives: the analysis of legal acts that establish the procedure for moving goods and vehicles in accordance with certain customs regimes, their appearance, customs control and their compliance with international norms and standards; proposals to improve legislation and its focus on harmonization and unification with generally accepted international standards.

Paper main body. Ukraine as an independent subject of international law, apply the provisions of certain multilateral treaties. Activities of joining them in customs matters greatly intensified accession to the WTO and WCO. This led to a renewal of customs legislation. At present the current customs legislation transformed position of a number of international treaties (agreements), acting international standards in customs regulation. It is not all international agreements require compliance Ukraine national legislation with international norms. It is important to understand how much the current legislation on customs regulation meets international requirements presented. What are the problems and how much work will be required to achieve the desired result.

Conclusions of the research. At the same time should be subjected to all the international instruments that apply to Ukraine, to identify all customs standards to be recorded in modern customs rulemaking.

The main abstract for the article

Abstract. The article investigates the system of customs regulation in Ukraine in terms of the third Customs Code since independence and establishes the level of compliance with customs legislation with international customs standards that are binding for Ukraine.

Key words: customs policy, customs regulations, international standards, the movement of goods and means of transport, customs regimes, customs law and international treaties.